

บทที่ ๑

บทนำ

กระดาษ เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นอย่างมาก ยิ่งประเทศที่เจริญและพัฒนาด้วยแล้ว แนวโน้มของความต้องการใช้กระดาษก็จะเพิ่มสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว เพราะการที่ประเทศจะเจริญพัฒนาก้าวไกลไปได้นั้นจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพที่ดีก่อนเป็นลำดับแรก และวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีที่สุดนั้นก็คือการให้ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ซึ่งก็ย่อมจะมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับความต้องการใช้กระดาษเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในวงการธุรกิจการค้า การอุตสาหกรรม และธุรกรรมอื่น ๆ ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กระดาษด้วยกันทั้งสิ้น

ในการผลิตกระดาษประเภทต่าง ๆ นั้น วัตถุดิบที่มีความสำคัญ และมีสัดส่วนของต้นทุนการผลิตสูงที่สุดนั้นก็คือ "เยื่อกระดาษ" และการผลิตกระดาษจากพืชที่ให้ใยสั้นและจากเศษกระดาษ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เยื่อกระดาษชนิดใยยาวผสมโดย เฉพาะอย่างยิ่งจากเศษกระดาษ ดังนั้น การที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตกระดาษให้เจริญรุดหน้าไปได้นั้น จำต้องอาศัยเยื่อกระดาษเป็นจำนวนมาก ถ้าหากขาดซึ่งเยื่อกระดาษเสียแล้วอุตสาหกรรมผลิตกระดาษก็จะหยุดชะงักลงโดยสิ้นเชิง

เท่าที่ผ่านมา โรงงานผลิตกระดาษในประเทศเกือบทั้งหมด ต้องสั่งซื้อเยื่อกระดาษและเศษกระดาษจากต่างประเทศมาใช้เป็นวัตถุดิบ ผลิตกระดาษ เนื่องจากเยื่อที่ผลิตได้ในประเทศมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอับความต้องการใช้ภายในประเทศ ทั้ง ๆ ที่เรามีพืชเส้นใยต่าง ๆ ซึ่งสามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเยื่อกระดาษได้เป็นจำนวนมาก แต่ก็มีการนำมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับทำเยื่อกระดาษเพียง ๓ - ๔ ชนิดเท่านั้น คือ ปอแก้ว ไม้ไผ่ ชานอ้อย และหญ้าขจรจบ ซึ่งพืชเส้นใยดังกล่าวนี้ มีแหล่งผลิตที่อยู่กระจัดกระจายกัน ยากต่อการเก็บรวบรวม นอกจากนี้ยังไม่มีระบบการผลิตที่จะเป็นหลักประกันว่าจะสามารถผลิตวัตถุดิบเส้นใย เพื่อป้อนโรงงานผลิตเยื่อกระดาษได้อย่างเพียงพอ และสม่ำเสมอตลอดไป

แหล่ง วัตถุดิบ เส้นใยที่มีความเหมาะสมในการผลิต เยื่อกระดาษที่ควรพิจารณาถึง คือ ไม้ยางพารา ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในภาคใต้ โดยในแต่ละปีจะมีการโค่นต้นยางพาราเก่าทิ้ง เพื่อปลูกทดแทนด้วยยางพันธุ์ดี ประมาณ ๓ แสนไร่* แต่การนำไม้ยางพาราที่ถูกโค่นทิ้ง เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมยังมีบ้าง เช่นการแปรรูปอบน้ำยา เพื่อใช้เป็นวัสดุก่อสร้างเพื่อส่งออก ทำเครื่องเรือน และใช้เป็นเชื้อเพลิง ส่วนใหญ่จะถูกเผาทิ้งหรือปล่อยให้เน่าเปื่อย ซึ่งเป็นการสูญเสียแหล่งทาง เศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ ส่วนยางส่วนใหญ่มีอยู่รวมกัน เป็นกลุ่มก้อนไม่กระจาย กระจาย เหมือนไม้ในป่าธรรมชาติ จึงไม่มีปัญหาในการเก็บรวบรวมวัตถุดิบ ทั้งยังไม่มีปัญหาในเรื่องของการขอสัมปทานอีกด้วย ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโรงงานผลิต เยื่อกระดาษจากไม้ยางพาราขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่วงการอุตสาหกรรม เยื่อกระดาษและผู้สนใจอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของอุตสาหกรรมกระดาษและ เยื่อในประเทศไทย และศึกษาถึงสภาวะอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษทั้งในปัจจุบันและอนาคต
๒. เพื่อศึกษาถึงภาวะของไม้ยางพาราในลักษณะต่าง ๆ เช่น ปริมาณที่มีอยู่ การใช้ประโยชน์ คุณลักษณะ ตลอดจนการปลูกทดแทน
๓. เพื่อศึกษาและ เปรียบ เทียบถึงกรรมวิธีการผลิต เยื่อกระดาษจากไม้ยางพารา ด้วยกรรมวิธี Sulphate และ Semichemical Process
๔. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงการเลือกที่ตั้งโรงงาน การออกแบบ การวางผัง การจัดการทางด้านสาธารณสุขปภค ที่จำเป็นสำหรับการจัดตั้งโรงงานผลิต เยื่อกระดาษจากไม้ยางพาราในภาคใต้
๕. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ด้านการเงิน

* สำนักงาน กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กระทรวง เกษตรและสหกรณ์

ขอบเขตและระยะเวลาการวิจัย

การศึกษาและวิจัยตามโครงการนี้ จะศึกษา เฉพาะในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการจัดตั้งโรงงานผลิต เยื่อกระดาษจากไม้ยางพารา โดยมีข้อกำหนดและขอบเขตต่าง ๆ อีกดังนี้

๑. ปริมาณไม้ยางพาราที่ตัดโค่นในแต่ละปีจะถือตามตัวเลขของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นหลัก
๒. การผลิตเยื่อกระดาษจะศึกษาและเปรียบเทียบ เฉพาะกรรมวิธีการผลิต โดยการต้มเยื่อแบบ Sulphate และแบบ Semichemical process ตามที่ทางกองค้นคว้ากรมป่าไม้ได้ทำการทดลอง และศึกษาวิจัยไว้
๓. โรงงานผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ยางพาราที่จะจัดตั้งขึ้นนี้จะพิจารณา เลือกที่ตั้งโรงงาน เฉพาะบางจังหวัดในภาคใต้เท่านั้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาและวิจัยโครงการนี้จะใช้เวลารวมทั้งสิ้น ๑๒ เดือน โดยเริ่มต้นทำการวิจัยตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔ และสิ้นสุดโครงการวิจัยในเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

วิธีดำเนินการศึกษาและวิจัย

๑. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับ ปริมาณไม้ยางพาราและภาวะอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในลักษณะต่าง ๆ
๒. เก็บข้อมูลความต้องการใช้เยื่อกระดาษ และกำลังการผลิต เยื่อกระดาษในปัจจุบันพร้อมทั้งราคา เพื่อหาผลสรุปทางด้านการตลาด
๓. ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกรรมวิธีการผลิต เยื่อกระดาษที่เหมาะสมกับไม้ยางพารามากที่สุด
๔. ศึกษานวัตกรรมผลิต เยื่อกระดาษตามโรงงานที่ผลิต เยื่อกระดาษจากวัตถุดิบที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับไม้ยางพารา เพื่อหาผลสรุปทางด้านวิศวกรรม
๕. เลือกสถานที่ตั้งโรงงาน ออกแบบและวางผังโรงงานตลอดจนแสดงถึงรายละเอียดเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และสิ่งอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดตั้งโรงงาน

๖. ศึกษาและวิเคราะห์ด้านการเงินของโรงงาน เช่น ระยะเวลาคืนทุน อัตราผลตอบแทน การลงทุนในมูลค่าปัจจุบัน เป็นต้น

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

๑. ทำให้ทราบถึงการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อจะจัดตั้งโรงงานผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ยางพารา

๒. เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติของประเทศมาใช้ให้มีประโยชน์ และประสิทธิภาพ และเป็นผลก่อให้เกิดมูลค่าทาง เศรษฐกิจกับไม้ยางพาราที่โค่นทิ้งแล้วเพิ่มมากขึ้น (Value Added)

๓. โรงงานผลิตเยื่อกระดาษที่จะจัดตั้งขึ้นจะเป็นตลาดใหญ่แห่งใหม่ของไม้ยางพาราที่โค่นทิ้งแล้ว ซึ่งมีเป็นจำนวนมากในภาคใต้

๔. หากโรงงานตามโครงการจัดตั้งขึ้น จะช่วยลดปริมาณการนำเข้าของ เยื่อ และ กระดาษ ซึ่ง เป็นการประหยัดเงินตราปีละไม่ต่ำกว่า ๘๐๐ ล้านบาท และลดการพึ่งพาต่างประเทศในเรื่อง กระดาษและ เยื่อกระดาษ

๕. โครงการดังกล่าว จะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

๖. โครงการดังกล่าว จะช่วยยกระดับฐานะ ทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคมให้กับคนในท้องถิ่น

๗. เป็นการขยายกิจการอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งได้ระบุอยู่ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙)